

TITEL X
DADING

HOOFDSTUK I
BEGRIP EN WEZENLIJKE ELEMENTEN

1030. BEGRIP. GEEN ERKENNING VAN AANSPRAKEN. — Zoals men weet hebben de rechtspraak en de rechtsleer de wettelijke definitie van de dading uit art. 2044, lid 1 B.W.(1838) nader omschreven. Zo stelt vaststaande cassatierechtspraak dat de dading een akkoord tussen partijen, die beiderzijds toegevingen doen, zonder dat de ene partij de gegrondheid van de aanspraken van de andere erkent, impliceert(1839).

In de onderzochte periode moest het Hof van beroep te Bergen zich buigen over de vraag of een proces-verbaal van voorlopige oplevering een dadingsovereenkomst kan uitmaken. Na de wettelijke definitie in herinnering te hebben gebracht oordeelde het Hof in het voorgelegde concrete geval van niet. Het stelde immers vast dat nu het proces-verbaal geen enkele bepaling bevatte die wees op het bestaan van een dading, het enkel kon beschouwd worden als een aanvaarding der werken, doch niets meer(1840).

Het Hof van beroep te Antwerpen moest de fiscus eraan herinneren dat wederzijdse toegevingen gedaan in het kader van een dadingsovereenkomst niet de erkenning van de aanspraken van de andere partij inhouden. De feiten waren de volgende. In 1967 sloot de N.V. E., een firma die petroleumproducten verhandelde, een contract af met de N.V. S., waarin wordt gestipuleerd dat de N.V. S. (de latere appellante voor het Hof) voor de N.V. E. het transport van de producten tot bij diens klanten zal verzorgen, de facturen in diens naam zal opstellen en ook de gelden voor rekening van de N.V. E. zal innen. In 1983 komt er een einde aan de commerciële relatie tussen beide partijen en sluiten zij uiteindelijk een dadingsovereenkomst hangende een tussen hen lopende gerechtelijke procedure. In deze dadingsovereenkomst wordt bepaald dat de N.V. S. twee door de N.V. E. uitgeschreven facturen betaalt. De litigieuze facturen hebben betrekking op een hoeveelheid stook- en dieselolie die aan de N.V. S. werd geleverd, doch waarvoor door de N.V. S. geen verkoopfacturen werden opgesteld. Volgens partijen stemde de hoeveelheid olie overeen met wat door de jaren heen verloren was gegaan

(1838) „Dading is een schriftelijk contract waarbij partijen een gerezen geschil beëindigen, of een toekomstig geschil voorkomen”.

(1839) [Cass. 18 mei 1995](#), A.C. 1994-95, 495 en [Pas. 1995](#), I, 519. Zie ook J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, „Overzicht van rechtspraak bijzondere overeenkomsten (1988-1994)”, *T.P.R.* 1997, p. 1247, nr. 926, waarin verwezen wordt naar [Cass. 26 september 1974](#), A.C. 1975, 122; [Cass. 19 juni 1989](#), A.C., 1988-89, 1254 en [Cass. 31 maart 1993](#), A.C. 1993, 344. Zie eveneens: [Brussel 27 maart 1997](#), *De Verz.* 1998, 375, noot M. LAMBERT.

(1840) [Bergen 20 oktober 1997](#), *R.R.D.* 1998, 59.

door onzorgvuldig tanken, verdamping etc. De fiscus liet deze uitleg voor wat hij is en belaste de N.V. S. op basis van haar boekhouding (waarin derhalve de aankoop van een hoeveelheid stookolie stond geboekt, waarvoor geen verkoopfacturen voorhanden waren) op de correlatieve meerwinst, vermeerderd met een bijzondere aanslag op geheime commissielonen (vermoede zwartverkoop). Het Hof fluit de fiscus terug, zeggend voor recht dat de door de fiscus ingeroepen feiten, gelet op de plausibele uitleg van de N.V. S., geen gewichtige en overeenstemmende vermoedens opleveren van verkoop in het zwart van de betreffende hoeveelheid olie. Het overweegt verder dat het weliswaar juist is dat in de dadingsovereenkomst staat gestipuleerd dat de N.V. S. de litigieuze facturen zal betalen, doch het bestaan van toegevingen is een constitutief element van elke dading en deze mogen niet uit hun contractuele context getrokken worden om er een erkenning van schuld uit te putten(1841).

1031. WEDERZIJDSE TOEGEVINGEN: ALGEMEEN. — Hoewel niet steeds expliciet wordt nagegaan of er van wederzijdse toegevingen sprake is, bleek ook tijdens de onderzochte periode dat het vereiste van de wederzijdse toegevingen is ingeburgerd in de rechtspraak(1842).

1032. WEDERZIJDSE TOEGEVINGEN: TOEPASSINGEN. — Bij een dading in de vorm van een vergoedingskwijtschrift uitgeschreven door de aansprakelijkheidsverzekeraar van een tandarts en ondertekend door de schadelijder, werd geoordeeld dat er van wederzijdse toegevingen sprake was. Deze bestaan in hoofde van de tandarts in het zich niet langer beroepen op de betwisting van diens aansprakelijkheid, en in hoofde van beide partijen, in toegevingen aangaande de hoegrootheid van het bedrag van de schadevergoeding(1843). In een overeenkomst tussen de BA-verzekeraar en het slachtoffer, waarin de betaling van een eenmalige som als vergoeding van de gekende en ongekende, huidige en toekomstige schade werd aanvaard én waarin uitdrukkelijk afstand werd gedaan van elke toekomstige rechtsvordering tegen de verzekeraar, ziet de Politierechter van Gent de volgende wederzijdse toegevingen: het slachtoffer heeft afstand gedaan van iedere latere aanspraak in ruil voor een onmiddellijke betaling van een zeker bedrag; de verzekeraar heeft

(1841) [Antwerpen 9 oktober 1996](#), *F.J.F.* 1997, 238.

(1842) [Cass. 18 mei 1995](#), *A.C.* 1994-95, 495 en *Pas.* 1995, I, 519; [Antwerpen 22 december 1993](#), *R.W.* 1994-95, 1441; [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR en *R.W.* 1997-98, 643; [Antwerpen 15 februari 1995](#), *Limb. Rechtsl.* 1996, 92, noot A. VAN DER GRAESEN; [Antwerpen 9 oktober 1996](#), *F.J.F.* 1997, 238 (bespreking door C. VANDERMEERSSCHE in *A.F.T.* 1997, afl. 3, 137); Bergen 3 februari 1997, *R.G.A.R.* 1998, nr. 13004; [Brussel 27 maart 1997](#), *De Verz.* 1998, 375, noot M. LAMBERT; [Brussel 9 januari 1998](#), *J.L.M.B.* 1998, 1827; [Antwerpen 9 maart 1998](#), *R.W.* 1998-99, 574; [Arbh. Antwerpen 25 maart 1994](#), *R.W.* 1994-95, 922; [Rb. Tongeren 10 juni 1994](#), *T.B.B.R.* 1995, 412; [Rb. Brussel 16 juni 1994](#), *J.L.M.B.* 1995, 717; [Rb. Luik 14 april 1995](#), *R.G.E.N.* 1996, 18, noot; [Arbrb. Brussel 10 november 1995](#), *R.W.* 1995-96, 1349; [Kh. Brussel 17 juni 1997](#), *P&B* 1997, 178; [Pol. Gent 5 september 1997](#), *T.G.R.* 1997, 221.

(1843) [Antwerpen 9 maart 1998](#), *R.W.* 1998-99, 574.

afstand gedaan van het inhouden van een bepaalde som teneinde te ontsnappen aan het risico van verzwaring van de schade(1844).

Ook het Hof van beroep te Antwerpen ziet in een overeenkomst gesloten tussen het slachtoffer van een verkeersongeval en de verzekeraar van de aansprakelijke (waarbij een eenmalige betaling van een geldsom werd aanvaard ten titel van „definitieve dading zonder voorbehoud” geldend voor de geleden en de in de toekomst nog te lijden schade ongeacht de aard van de verergeringen), wederzijdse toegevingen(1845).

Nog steeds in de verzekeringssfeer, stelt de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel dat er wederzijdse toegevingen te ontwaren zijn in de overeenkomst gesloten tussen de BA-verzekeraar en het slachtoffer, waarin deze laatste zich akkoord verklaart een definitief einde te stellen aan het tussen partijen gerezen geschil mits betaling door de verzekeraar van een forfaitair bedrag dat alle gevolgen van het ongeval beslaat. De toegevingen in hoofde van de verzekeraar zijn volgens de Rechtbank miniem nu er geen betwisting bestond nopens de aansprakelijkheid en het bestaan van een schuldvordering in hoofde van het slachtoffer lastens de verzekerde derhalve vaststaat. Enkel over de hoegroetheid van het verschuldigde bedrag bestond betwisting, zodat de Rechtbank concludeert dat de toegeving in hoofde van de verzekeraar bestaat in het vergoeden van het slachtoffer vooraleer de hoegroetheid van de vergoeding langs gerechtelijke weg werd vastgesteld(1846).

De Arbeidsrechtbank te Brussel diende te oordelen over het volgende geval. De verweerder (de werknemer) had een opzegtermijn voorgesteld aan eiseres (de werkgever) van zes weken, doch deze kon hiermee niet akkoord gaan wegens te kort. Eiseres eiste een vergoeding. Partijen maakten middels een dadingsovereenkomst een einde aan hun geschil: er werd overeengekomen dat verweerder(1847) geen prestaties meer diende te leveren tot het einde van de opzegtermijn, doch met behoud van loon. Volgens de Rechtbank werden aldus wederzijdse toegevingen gedaan: eiseres aanvaardt de opzegtermijn zoals gegeven door de verweerder en de verweerder ziet af van zijn recht verder te arbeiden gedurende de gehele duur van de opzeggingstermijn(1848).

In een ander geval werd de heer Cauchies bij vonnis van 15 december 1980 door de Correctionele Rechtbank van Bergen exclusief aansprakelijk gesteld voor een verkeersongeval. Er werd veroordeeld tot het betalen van verschillende provisies aan de burgerlijke partijen en een medische expertise werd bevolen. Kort na de betekening van het vonnis werd de heer Cauchies gecontacteerd door een inspecteur van diens BA-verzekeraar, de N.V. Le

(1844) [Pol. Gent 5 september 1997](#), *T.G.R.* 1997, 221.

(1845) [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR en *R.W.* 1997-98, 643.

(1846) [Rb. Brussel 16 juni 1994](#), *J.L.M.B.* 1995, 717.

(1847) Het vonnis spreekt per vergissing van de eiser.

(1848) [Arbrb. Brussel 10 november 1995](#), *R.W.* 1995-96, 1349.

Recours Belge, teneinde terugbetaling te bekomen van de uitkeringen door deze maatschappij aan de slachtoffers gedaan en dit middels maandelijks afkortingen ad 5.000 frank op het provisioneel bedrag van 380.000 frank (dit onder voorbehoud van later uitgekeerde voorschotten tengevolge van de door de Rechtbank bevolen medische expertise). De heer Cauchies aanvaardde het voorstel van zijn verzekeraar en ondertekende op 26 maart 1981 een (schuld-)erkenning. Het Hof van beroep te Bergen kwalificeert deze schuld-erkenning als een dading nu het wederzijdse toegevingen onderkent: de heer Cauchies zou volgens het Hof impliciet afstand hebben gedaan van de betwisting van zijn schuld en Le Recours Belge zou afstand hebben gedaan van de mogelijkheid de betaling in één keer op te eisen(1849).

1033. GEEN WEDERZIJDSE TOEGEVINGEN: TOEPASSINGEN. – In de onderzochte periode verscheen de verkorte weergave van een cassatiearrest van 18 mei 1995. Het Hof bevestigt dat de dading een wederkerig contract is waarbij partijen wederzijdse toegevingen doen teneinde een bestaand of een toekomstig geschil te beëindigen of te voorkomen, maar voegt daaraan toe dat de betaling van een geldsom aan een medecontractant, die deze aanvaardt en die afziet van toekomstige aanspraken, niet noodzakelijk wederzijdse toegevingen uitmaken(1850).

Ook volgend geval voorgelegd aan het Hof van beroep te Antwerpen, betreft een overeenkomst tussen een verzekeraar en de slachtoffers van een verkeersongeval. De appellanten liepen kwetsuren op bij een verkeersongeval waarvoor de N.V. U., wegens de fout van haar aangestelde, verantwoordelijk werd gesteld. Haar BA-verzekeraar motorrijtuigen, N.V. Commercial Union (geïntimeerde), doet een „voorstel tot vergelijk van ongevalsregeling” aan appellanten, waarbij ze een geldsom zouden ontvangen geldend als vergoeding voor alle huidige en toekomstige gevolgen van het ongeval, hetgeen aanvaard wordt door appellanten. Het Hof motiveert dat „uit de elementen van het dossier” blijkt dat geen wederzijdse toegevingen werden gedaan en verwerpt de kwalificatie als dading(1851).

In een zaak voorgelegd aan de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren komt andermaal de problematiek van de kwalificatie van het vergoedingskwijtschrift als dading aan bod. In een eerder geding tussen het slachtoffer, de heer G., en zijn aansprakelijkheidsverzekeraar, werd de geleden schade door het Hof van beroep te Antwerpen op een bepaald bedrag in hoofdsom vastgesteld, bedrag dat de verzekeraar ook uitkeerde. Nadien dook een nieuw letsel op. Het slachtoffer leidde een nieuw geding in voor de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren en vorderde een provisionele veroordeling en de aanstelling van een gerechtsdeskundige. De verzekeraar riep evenwel de exceptie van dading in, daarbij verwijzend naar een vergoedingskwijtschrift

(1849) Bergen 3 februari 1997, *R.G.A.R.* 1998, nr. 13004.

(1850) *Cass. 18 mei 1995*, *A.C.* 1994-95, 495 en *Pas.* 1995, I, 519.

(1851) *Antwerpen 15 februari 1995*, *Limb. Rechtsl.* 1996, 92, noot A. VAN DER GRAESEN.

dat het slachtoffer bij de eerdere uitbetaling ingevolge het arrest van het Hof te Antwerpen ondertekende. Dit kwijtschrift vermeldt op de voorzijde dat de betaling door het slachtoffer wordt aanvaard „volledig en definitief ... zonder enig voorbehoud voor minnelijke regeling”. Op de achterzijde van het kwijtschrift staan (bijkomende) betalingsvoorwaarden, waarvan één stipuleert dat de betaling een volledig en afdoend vergelijk vormt en in hoofde van de begunstigde de kennis insluit van alle nadelige gevolgen van het ongeval, zowel verleden als toekomstige. Na eraan herinnerd te hebben, dat de dading een wederkerige overeenkomst is waarbij de partijen een bestaand geschil beëindigen (of een toekomstig geschil voorkomen) mits wederzijdse toegevingen, stelt de Rechtbank -onder andere- vast dat er niet van een dading kan gesproken worden, omdat er geen toegeving in hoofde van de verzekeraar te ontwaren valt, nu deze uitbetaalde ingevolge een uitvoerbare rechterlijke beslissing(1852).

Het Brusselse Hof van beroep moest zich over het volgende geval buigen(1853). Partij Ca.P., een (niet-ontvoogde) minderjarige, werd op 27 oktober 1984 betrokken bij een verkeersongeval op de weg naar het werk. De aansprakelijkheid voor dit ongeval lag bij C.A. De verzekeraar burgerlijke aansprakelijkheid van C.A. was X. De wetsverzekeraar was maatschappij Y. Bij exploit van 24 maart 1989 werd C.A. in vergoeding van de schade gedagvaard door Ca.P. Op 16 mei 1989 werd X door Y gedagvaard tot terugbetaling van de vergoedingen door deze laatste aan het slachtoffer uitbetaald. De ouders van Ca.P. ondertekenden in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van Ca.P. een overeenkomst met X, de BA-verzekeraar van C.A., tot minnelijke aanstelling van een deskundige teneinde de door hun minderjarig kind geleden schade te laten evalueren. In deze overeenkomst werd volgende clausule ingelast: „*Les parties soulignées déclarent formellement s’engager à en accepter inexorablement les termes et conclusions, qui feront désormais la loi entr[e] elles et qui ne seront susceptibles d’aucun recours d’aucune sorte*”(1854). Na beide zaken samengevoegd te hebben, oordeelde de eerste rechter dat de minnelijke expertise tussen partijen Ca.P. en X niet-tegenstelbaar was aan Y, en beval een gerechtelijke expertise. X en C.A. gingen in hoger beroep en Ca.P., inmiddels meerderjarig geworden, en Y stelden incidenteel beroep in. Voor ons onderwerp is enkel de stellingname van Ca.P. van belang. Deze liet namelijk gelden dat de overeenkomst tot minnelijke expertise, destijds door diens ouders aangegaan, ongeldig zou zijn aangegaan, en derhalve de aan hem toekomende vergoedingen moeten gebaseerd worden op de conclusies van de *gerechtelijke* expertise. Meer concreet verdedigde Ca.P. dat het sluiten van de overeenkomst tot minnelijke expertise een daad was die onderworpen

(1852) [Rb. Tongeren 10 juni 1994](#), *T.B.B.R.* 1995, 412.

(1853) [Brussel 27 maart 1997](#), *De Verz.* 1998, 375, noot M. LAMBERT.

(1854) Uit de tekst van het arrest blijkt niet of de minnelijke expertise vóór of hangende de procedure werd gehouden.

was aan art. 378 B.W., zich baserend op de hoger geciteerde clause waardoor de partijen bij de expertise zich *a priori* neerleggen bij de bevindingen van de deskundige.

Het Hof volgt Ca.P. niet in deze redenering. Het stelt vooreerst vast dat uit de samenlezing van art. 378 en art. 464 B.W. dient geconcludeerd te worden dat de voogd en dus *a fortiori* ook de ouders, zonder toestemming (van de Rechtbank van eerste aanleg) een vordering kunnen instellen betreffende de vergoeding voor schade geleden door de minderjarige als gevolg van een verkeersongeval, en zij alle handelingen kunnen stellen die zo'n procedure inhoudt. Vervolgens meent het Hof dat een overeenkomst tot minnelijke expertise tot doel heeft de vaststelling door expert-geneesheren van de schade geleden door het slachtoffer, en dat het gaat om een voorbereidende *onderzoekmaatregel*, waartoe voorafgaandelijk of tijdens een gerechtelijke procedure wordt overeengekomen. Het Hof stelt uitdrukkelijk vast dat *dergelijke overeenkomst geen dading uitmaakt* in de zin van art. 476 B.W. Na (met verwijzing naar Cass. 31 maart 1993) eraan herinnerd te hebben dat de dading wederzijdse toegevingen vereist, zonder dat de ene partij de gegrondheid van de aanspraken van de andere erkent, overweegt het Hof dat de voorliggende overeenkomst *geen* wederzijdse toegevingen inhoudt. Hoewel het Hof niet zegt waarom het geen wederzijdse toegevingen onderkent in de bewuste overeenkomst, zou men kunnen voorhouden dat het Hof tot deze conclusie komt op basis van de geciteerde clause, die van de bevindingen van de expert een bindende derdenbeslissing -ook wel bindend advies genoemd- maakt(1855).

Tot slot oordeelde de Rechtbank van eerste aanleg te Luik dat wanneer een partij in een proces-verbaal van vrijwillige verschijning een contractuele wanprestatie toegeeft en verklaart de gevolgen daarvan (uit te spreken door de rechter) op zich te nemen, er geen sprake is van wederzijdse toegevingen en dus van een dading. *In casu* had de koper van een onroerend goed moeite om de overeengekomen prijs te betalen. In een proces-verbaal van vrijwillige verschijning vorderde de verkoper de ontbinding van de overeenkomst lastens de koper. De koper verklaarde in datzelfde proces-verbaal dat hij berustte in de geformuleerde eis(1856).

1034. DE VASTSTELLINGSOVEREENKOMST DIE GEEN DADING IS. — Wanneer de rechter meent dat het vergoedingskwijtschrift geen dadingsovereenkomst uitmaakt, betekent dit niet dat deze geen geldige vaststellingsovereenkomst

(1855) Zie omtrent de derdenbeslissing en in wat deze rechtsfiguur verschilt met de dading: B. TILLEMANS, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, Antwerpen, Kluwer, p. 9-14, nrs. 12-20. Het blijkt dat de rechtsleer en de rechtspraak het onderling niet eens zijn over het antwoord op de vraag of de overeenkomst tot minnelijke medische expertise al dan niet een dading uitmaakt. Zie ook J.H. HERBOTS en C. PAUWELS, „Bijzondere overeenkomsten (1982-1987)”, *T.P.R.* 1989, p. 1444, nr. 522.

(1856) *Rb. Luik 14 april 1995*, *R.G.E.N.* 1996, 18, noot X.

van de definitieve regeling van de rechtsverhouding tussen partijen kan uitmaken(1857).

Zo oordeelt de Correctionele Rechtbank te Charleroi dat een (provisieel) vergoedingskwijtschrift „voor slot van alle rekeningen” geen dadingsovereenkomst uitmaakt omdat het geen weergave is van de uitvoering van een dadingsovereenkomst tussen partijen, doch enkel een vaststelling inhoudt van het feit dat het slachtoffer volledig werd vergoed. Door dit vergoedingskwijtschrift voor slot van alle rekeningen te ondertekenen, geeft het slachtoffer te kennen dat hij nadien geen aanspraken meer zal formuleren(1858).

Het Hof van beroep te Antwerpen oordeelt dat het vergelijk tot ongevalsregeling niet kan gekwalificeerd worden als een dadingsovereenkomst wegens het ontbreken van wederzijdse toegevingen. Wél kwalificeert het Hof de gesloten overeenkomst als een vaststellingsovereenkomst, wat tot gevolg heeft dat appellanten niet meer het bewijs kunnen leveren dat de werkelijke toestand anders is dan de in de tussen partijen gesloten vaststellingsovereenkomst, zodat de vordering van appellanten wordt afgewezen(1859).

HOOFDSTUK II

GELDIGHEIDSVEREISTEN

AFDELING 1

VOORWERP

1035. NIET INZAKE B.T.W. — De Heer V.A., handelaar, baat sinds 1968 een „Stock Americain” te K. uit. In 1971 en nog eens in de loop van 1973-74 laat hij te H. bedrijfsruimten bouwen. V.A. oefent zijn handel niet uit in de door hem opgerichte bedrijfsruimten, doch hij verhuurt deze aan de N.V. V.-D. Op 5 mei 1976, stuurt de B.T.W.-administratie V.A. een naheffingsopgave die onder meer de verwerping bevat van de B.T.W.-aftrek op de door hem in 1973-74 opgerichte bedrijfsgebouwen. V.A. betwist dit onderdeel van de naheffingsopgave. Bij ministeriële beslissing van 12 januari 1977, wordt de aftrek van de B.T.W. op de oprichtingskosten, na toepassing van art. 100 B.T.W.-Wetboek, bepaald op één/twintigste. Op 26 januari 1977 ondertekent V.A. een in die zin aangepaste naheffingsopgave. Volgens het besproken arrest, betaalde V.A. de ingevolge de aangepaste naheffingsopgave ingevorderde betaling „onder alle voorbehoud”. Vervolgens tracht V.A. voor de eerste rechter de terugbetaling te bekomen van de door hem betaalde belastingssom. Zijn vordering wordt afgewezen. V.A. gaat in hoger beroep en hoort de Administratie zich verweren met het argument dat *de ondertekening*

(1857) Zie J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, *Overzicht* 1997, p. 1264, nr. 945.

(1858) [Corr. Charleroi 22 maart 1995](#), *J.L.M.B.* 1995, 1651, noot J.-F. J.

(1859) [Antwerpen 15 februari 1995](#), *Limb. Rechtsl.* 1996, 92, noot A. VAN DER GRAESEN.

van de naheffingsopgave een onherroepelijke dading uitmaakt. Het Hof van beroep te Gent wijst dit verweer evenwel af. Het Hof past de gemeenrechtelijke regel toe dat over materies die de openbare orde raken geen overeenkomsten kunnen worden gesloten, en de wetgeving inzake B.T.W. raakt de openbare orde. Het Hof preciseert nog dat omtrent het verschuldigd zijn van de belasting of omtrent de feiten die eraan ten grondslag liggen geen dading, in de zin van een privaatrechtelijke overeenkomst, kan worden aangegaan(1860).

1036. NIET IN DE FAMILIAALRECHTELIJKE SFEER. — Ook in de familiaalrechtelijke sfeer werd een (dadings-)overeenkomst strijdig met de openbare orde geacht. De appelland werd bij beschikking van de Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Luik van 26 oktober 1976 veroordeeld om een onderhoudsbijdrage voor het gemeenschappelijk kind te betalen aan geïntimeerde. Eveneens werd aan appelland een recht op persoonlijk contact toegestaan. In 1980 kwamen appelland en geïntimeerde overeen dat appelland zijn recht op persoonlijk contact niet meer zou uitoefenen, in ruil waarvoor geïntimeerde niet langer meer de betaling van de onderhoudsbijdragen zou vorderen. Nadat geïntimeerde in augustus 1993 de genoemde tussengekomen beschikking liet betekenen, tekende appelland beroep aan, en beriep hij zich op de overeenkomst om geen onderhoudsbijdragen meer te betalen. Na vastgesteld te hebben dat de onderhoudsverplichting (*ex art. 203 B.W.*) van openbare orde is, herinnert het Hof eraan dat elke afstand van of dading omtrent een recht op alimentatie, nietig is. Het Hof van beroep te Luik houdt derhalve geen rekening met de tussen partijen gesloten overeenkomst nopens de onderhoudsbijdrage, zonder evenwel met zoveel woorden te preciseren of het in deze overeenkomst een dadingsovereenkomst ziet(1861).

1037. AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING. — LD miskende blijkbaar de voorrangregels en had een aanrijding met de wagen van TD. De schade die TD daarbij leed werd volledig vergoed, en tussen partijen werd een dading afgesloten waarin TD afstand deed van vergoeding voor toekomstige schade. Toch vorderde TD een provisionele schadevergoeding voor de politierechter, alsmede de aanstelling van een geneesheer-deskundige. Uit de tekst van het vonnis valt af te leiden dat de burgerlijke partij voorhield dat art. 84, lid 1 van de Wet van 25 juni 1992(1862), zou beletten dat partijen een dading naar gemeen recht zouden aangaan waarin een afstand van recht zou gedaan worden. De Politierechtbank te Brugge wijst deze redenering af en stelt dat art. 84, lid 1 van genoemde wet(1863), de mogelijkheid onverlet laat een dading (naar gemeen recht) aan te gaan, al dan niet met een afstand van

(1860) [Gent 1 september 1998](#), *F.J.F.* 1998, 642.

(1861) [Luik 10 oktober 1995](#), *Div. Act.* 1997, 73 en *Rev. trim. dr. fam.* 1997, 121.

(1862) Dit artikel luidt: „*Elke kwitantie voor een gedeeltelijke afrekening of ter finale afrekening, betekent voor de benadeelde niet dat hij van zijn rechten afziet*”.

(1863) Bepaling van dwingend recht: cf. art. 3 van dezelfde wet.

recht. De rechter steunt zich op een verwijzing naar de Memorie van Toelichting bij genoemde wet. De vordering van TD wordt dan ook afgewezen(1864).

1038. DADING TUSSEN WERKGEVER EN WERKNEMER. — Het Arbeidshof te Antwerpen moest zich uitspreken over de volgende zaak. Bij aangetekende brief van 26 januari 1989 werd geïntimeerde ontslagen met een opzegtermijn van achttien maanden. Maar met een schriftelijke overeenkomst van 21 maart 1989, spreken partijen een kortere opzeggingstermijn af (tot en met 30 september van dat jaar), die anticipeert op de brugpensioenregeling voor een onderneming in moeilijkheden. De brugpensioenregeling zou op 1 oktober 1989 in werking treden. Eerder was op 2 mei 1988 op ondernemingsniveau, met betrekking tot de brugpensioenregeling, een C.A.O. gesloten in het kader van C.A.O. nr. 17, alsmede een „suppletieve overeenkomst” tussen de partijen betrokken bij de afgesloten C.A.O., waarin bijkomende voordelen in het kader van de brugpensioenregeling werden toegekend. Achteraf hield geïntimeerde voor dat de overeenkomst van 21 maart 1989 „niet-toelaatbaar” is, nu deze afbraak doet aan de „suppletieve overeenkomst” van 2 mei 1988 die een dwingend karakter heeft. Het Arbeidshof oordeelt dat de „suppletieve overeenkomst” van 2 mei 1988 geen C.A.O. is wegens het ontbreken van de neerlegging ervan, zodat deze suppletieve overeenkomst een overeenkomst naar gemeen recht uitmaakt. Daardoor is zij vatbaar voor wijziging door partijen. Vervolgens stelt het Arbeidshof dat dergelijke dading in principe geldig is, nu zij niet slaat op de verbintenissen in verband met de arbeidsbetrekkingen tussen werkgever en werknemer. Na vastgesteld te hebben dat de dading evenmin afbreuk doet aan de dwingende bepalingen van de C.A.O. nr. 17, verklaart het Arbeidshof de dadingsovereenkomst geldig en stelt het vast dat hiermee een onherroepelijke oplossing aan het tussen de partijen gerezen geschil werd gegeven(1865).

Een andere werknemer kwam in dienst bij de N.V. GAMMA middels een geschreven arbeidsovereenkomst. GAMMA beëindigde eenzijdig de arbeidsovereenkomst zonder opzegging en zonder dringende reden. In de dadingsovereenkomst gesloten na de „opzeggingsbrief” (het betrof een bevestiging van een functioneringsgesprek dat GAMMA met de werknemer had gehad), werd gestipuleerd dat de kosten van *outplacement* van de opzегvergoeding in mindering zouden worden gebracht. De ex-werknemer hield in rechte voor dat het betreffende contractartikel nietig was, want strijdig met art. 3 van de algemeen verbindend verklaarde C.A.O. nr. 51 van 10 februari 1992, die bepaalt dat de kostprijs van de *outplacement* voor rekening van de werkgever is die daartoe de opdracht heeft gegeven. De Arbeidsrechtbank te Antwerpen bevestigt dat art. (2 en) 3 van de C.A.O. een individueel normatieve bepaling is die geacht wordt van rechtswege in de

(1864) Pol. Brugge 21 december 1995, *Verkeersrecht* 1996, 229.

(1865) Arbh. Antwerpen 25 maart 1994, *R.W.* 1994-95, 922, noot.

individuele arbeidsovereenkomst begrepen te zijn en die geacht moet worden van dwingend recht te zijn. Evenwel oordeelt de Rechtbank dat vanaf het einde van de arbeidsovereenkomst de partijen hun contractuele vrijheid hernemen, zodat zij in een dadingsovereenkomst op een geldige wijze de *outplacementkosten* ten laste van de ex-werknemer mogen leggen. Voorts bevatte de dadingsovereenkomst nog een artikel waarin wordt verwezen naar een niet-concurrentiebeding opgenomen in de arbeidsovereenkomst, en waaraan de werknemer zich verder zou te houden hebben. De Rechtbank verklaart het oorspronkelijke niet-concurrentiebeding nietig en leidt hieruit af dat ook het betreffende artikel van de dadingsovereenkomst, dat verwijst naar het nietige niet-concurrentiebeding, geen gevolg kan hebben(1866).

AFDELING 2

WILSOVEREENSTEMMING

1039. GESCHRIFT ENKEL *AD PROBATIONEM*. — Er werd in de onderzochte periode bevestigd dat art. 2044, lid 2 B.W., dat stelt dat de dading schriftelijk moet opgemaakt worden, niet impliceert dat de dading een plechtige overeenkomst is: *de dading is met andere woorden een consensuele overeenkomst*. Het vereiste van een geschrift is enkel gesteld *ad probationem*(1867).

1040. WILSGEBREKEN: DWALING EN BEDROG. — In het reeds meermaals aangehaalde arrest van 7 februari 1995(1868), wees het Hof van beroep te Antwerpen de stelling van het slachtoffer dat hij een vergoedingskwijtschrift ondertekende onder invloed van een wilsgebrek, van de hand. Na het middel van bedrog te hebben afgewezen, herinnert het Hof eraan dat wat betreft de dwaling, art. 2053 B.W. vereist dat deze betrekking heeft op de persoon of op het voorwerp van het geschil. Dwaling omtrent het bedrag van de vergoeding kan volgens het Hof niet als een dwaling omtrent de substantiële elementen van de overeenkomst worden beschouwd.

De N.V. Assubel verzekerde de heer Staelens, aansprakelijke voor een ongeval waarbij de eiseres op haar bromfiets werd aangereden en verwondingen opliep. Vooraleer de zaak ten gronde, voor wat betreft de te betalen vergoedingen, zou voorkomen voor de Politierechter te Brussel, schreef de verzekeraar van het slachtoffer aan de N.V. Assubel dat er in RDR geregeld kon worden, doch dat de geneesheer nog enkele voorbehouden voorzag zodat de zaak op de vastgestelde zitting niet kon behandeld worden. Niettegenstaande deze brief haastte Assubel zich blijkbaar om een inspecteur op pad te sturen die het slachtoffer een geschrift, dadingsovereenkomst getiteld, liet ondertekenen. Daarin werd bepaald dat het slachtoffer het bedrag van 38.000

(1866) [Arbrb. Antwerpen 22 april 1997](#), *Soc. Kron.* 1998, 404.

(1867) [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR; [Arbh. Luik 3 september 1992](#), *Soc. Kron.* 1995, 135 en [Rb. Tongeren 10 juni 1994](#), *T.B.B.R.* 1995, 412.

(1868) [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR. Zie *supra* randnrs. 1031 en 1032.

frank aanvaardde „*réglant par un forfait absolu et de manière définitive et transactionnelle toutes les suites de l'accident*”. Een later verslag van de geneesheer zou een blijvende arbeidsongeschiktheid vaststellen van 3 tot 5 procent. De Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, zetelend in graad van beroep, kent de vordering tot nietigverklaring van de overeenkomst op basis van bedrog toe. Bedrog kan immers bestaan in een gekwalificeerd stilzwijgen, *in casu* het achterhouden van belangrijke informatie ten aanzien van de wederpartij. *In casu* liet men het slachtoffer een dadingsovereenkomst tekenen wetende dat de gevolgen voor het slachtoffer en diens geneesheer nog onbekend zijn. Nog volgens de Rechtbank wordt het al dan niet aanwezig zijn van bedrog ruimer geïnterpreteerd als het slachtoffer onwetend is (1869).

Ook in het volgende geval werd het de verzekeraar door de rechter kwalijk genomen opzettelijk informatie te hebben achtergehouden. Bij vonnis van 15 december 1980 van de Correctionele Rechtbank te Bergen werd de heer Cauchies exclusief aansprakelijk geacht voor een verkeersongeval. Er werd veroordeeld tot het betalen van verschillende provisies aan de burgerlijke partijen en een medische expertise werd bevolen. Op strafrechtelijk gebied werd hij veroordeeld tot twee afzonderlijke straffen en dit uit hoofde van, enerzijds, art. 418 Sw. en art. 420 Sw. (onopzettelijke slagen en verwondingen), en, anderzijds, het sturen in staat van dronkenschap. Dit vonnis werd op 13 februari 1981 betekend. Kort na de betekening wordt de heer Cauchies gecontacteerd door een inspecteur van zijn BA-verzekeraar, de N.V. Le Recours Belge, teneinde terugbetaling te bekomen van de uitkeringen door deze maatschappij aan de slachtoffers gedaan. Hij kan dit doen middels maandelijkse afkortingen *ad* 5.000 frank op het provisioneel bedrag van 380.000 frank (onder voorbehoud van later uitgekeerde voorschotten tengevolge van de door de rechtbank bevolen medische expertise). De Heer Cauchies aanvaardt het voorstel en ondertekent op 26 maart 1981 een (schuld-)erkenning. Hij zal uiteindelijk zijn afbetalingsverplichtingen slechts gedeeltelijk nakomen en in het totaal slechts 30.000 frank afkorten. Le Recours Belge laat het hier niet bij en dagvaardt de heer Cauchies op 12 augustus 1982 tot terugbetaling van de aan de slachtoffers gedane uitkeringen. Tijdens dit geding stelt de heer Cauchies een tegenvordering in tot terugbetaling van de door hem betaalde 30.000 frank. De eerste rechter verklaart de hoofdeis gegrond en kent maandelijkse afbetalingen *ad* 5.000 frank toe. Le Recours Belge verzoekt op een gegeven ogenblik om het mensueel afbetalingsbedrag op te trekken tot 10.000 frank, waarop Cauchies bij schrijven van 15 februari 1993 antwoordt dat hij bereid is om maandelijks 7.000 frank af te betalen. Maar uiteindelijk stelt de heer Cauchies hoger beroep in tegen zijn veroordeling tot terugbetaling aan zijn BA-verzekeraar. Hij betwist de geldigheid van zijn schulderkenning omdat deze zou bekomen

(1869) [Rb. Brussel 16 juni 1994](#), *J.L.M.B.* 1995, 717; zie ook J.H. HERBOTS en C. PAUWELS, *Overzicht* 1989, p. 1445-1446, nr. 524. Nopens het stilzwijgen als bedrog: B. TILLEMANS, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 233-235, nrs. 474-478.

zijn met miskennis van zijn recht op informatie. Hij verwijt Le Recours Belge bovendien bedrieglijke manoeuvres te hebben aangewend om hem zover te krijgen de schulderkenning te onderschrijven.

Het Hof van beroep te Bergen geeft de heer Cauchies gelijk en spreekt de nietigheid uit van de schulderkenning. Het Hof motiveert deze beslissing door vooreerst de „erkenning” te kwalificeren als een dadingsovereenkomst, nu de partijen hiermee een definitief einde aan het geschil hebben willen maken en zij daarbij wederzijdse toegevingen hebben gedaan. Nadat het Hof heeft vastgesteld dat de dading kan vernietigd worden voor zover er een substantiële feitelijke dwaling in hoofde van één van de partijen is, te weten een misvatting over de juiste draagwijdte van diens rechten(1870), motiveert het dat de heer Cauchies niet zou geweten hebben wat de omvang en de draagwijdte van zijn schuld was. Die waren immers afhankelijk van de uitkomst van een nog te houden medische expertise. Nu het Hof blijkbaar beseft dat deze motivering niet volstaat(1871) (en na vastgesteld te hebben dat ook Le Recours Belge hiervan niet op de hoogte was), verwijt het Hof de verzekeringsmaatschappij haar verzekerde niet op de hoogte te hebben gebracht dat deze het oorzakelijk verband tussen de schade en de alcoholin-toxicatie kon betwisten (de verzekeringsmaatschappij wordt gekwalificeerd als „*le conseil naturel de l'assuré*”). Hierbij verwijt het Hof Le Recours Belge haar gehaastheid om de heer Cauchies de schulderkenning te laten ondertekenen. Het Hof volgt dan ook de stelling van de appellant dat de verzekeraar bedrieglijke handelingen heeft gesteld, die *in casu* bestaan in het bewust achterhouden van de genoemde informatie(1872).

1041. WILSGEBREKEN: BENADELING. — Er werd in de onderzochte periode voor zover als nodig bevestigd dat krachtens art. 2052 B.W. een beroep op benadeling teneinde onder de gesloten dadingsovereenkomst uit te komen uitgesloten is(1873). Art. 2052, tweede lid B.W. bevestigt voor de dading uitdrukkelijk de algemene regel inzake contracten dat benadeling — in principe — geen nietigheidsgrond uitmaakt(1874).

1042. AANBOD EN AANVAARDING. — In de onderzochte periode vonden wij één uitspraak terug, waarin de rechtbank zich boog over de problematiek van het aanbod tot dading en de aanvaarding ervan door de bestemming. Het

(1870) Begrepen — naar wij vermoeden — in de zin van het subjectieve recht dat de reden is van de vordering of de betwisting waaraan door de dading een einde wordt gemaakt (het „voorwerp” waarvan sprake in art. 2053 B.W. (B. TILLEMAN, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 221, nr. 444)).

(1871) Zie hieromtrent: B. TILLEMAN, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 221, nr. 446.

(1872) Bergen 3 februari 1997, *R.G.A.R.* 1998, nr. 13004. Over de sanctionering van de overhaasting door de verzekeraar om een dading aanvaard te krijgen, zie: B. TILLEMAN, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 231-232, nr. 470.

(1873) [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR.

(1874) Zie J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, *Overzicht* 1997, p. 1253, nr. 935.

betreft het geval waarbij de N.V. I. aan een onroerend goed te Waver gevelwerken uitvoert, blijkbaar zonder de nodige bouwvergunning. Een stopzettingsbevel wordt gegeven, eerst mondeling, daarna per aangetekend schrijven. Ondanks herhaalde vragen vanwege het bevoegde ministerie, vertikt de N.V. I. het om een aanvaardbaar (regularisatie-)project in te dienen. Op 12 juni 1992 schrijft het ministerie van het Waalse Gewest aan de N.V. I. dat bij gebreke aan indiening van de gevraagde documenten binnen de 15 dagen, de strafrechtelijke vervolging zal worden ingezet. Op 29 juni dient de N.V. I. de nodige wijzigingsplannen in. Bij toepassing van art. 67, §3 van de *Code Wallon de l'Aménagement du Territoire et de l'Urbanisme* doet het Waalse Gewest vervolgens een aanbod tot dadings-overeenkomst dat erin bestaat dat de N.V. I. een (boete-)bedrag zou betalen. De N.V. I. wordt uitgenodigd om binnen de 15 dagen een eventuele weigeringsbeslissing mee te delen bij gebreke waaraan de N.V. I. zou geacht worden de voorgestelde dading te aanvaarden. Tot slot wordt de N.V. I. eraan herinnerd dat enkel de betaling van de boete een definitief einde zal stellen aan de juridische vervolgingen tegen deze vennootschap. De N.V. I. reageert evenwel niet binnen de termijn van vijftien dagen en betaalt al evenmin. Er wordt geoordeeld dat het dadingsvoorstel *niet* aanvaard werd. De Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel motiveert dit oordeel door te stellen dat enkel de betaling een einde zou stellen aan de gerechtelijke acties tegen de N.V. I. en dus „aan het geschil”. Bij gebreke aan beëindiging van het tussen partijen gerezen geschil kan er dan ook geen sprake zijn van enige dading(1875).

AFDELING 3

BEKWAAMHEID

1043. SCHULDENAAR ZIJN VAN DE VERBINTENIS WAAROVER GETRANSIGEERD WORDT. — Als gevolg van de Wet van 16 januari 1989 volgde het Waalse Gewest van rechtswege de Belgische Staat op als schuldenaar van de verbintenissen waarover een geding hangend was per 1 januari 1989. De Belgische Staat kon dan ook geen dading sluiten in de loop van maart 1990 nopens een betwisting waarover dergelijk rechtsgeding liep, nu zij geen schuldenaar meer was van de betreffende verbintenis(1876).

1044. DADING AANGEGAAN NAMENS NIET-ONTVOOGDE MINDERJARIGE. — In 1954 ondergingen twee broers een stralingsbehandeling door dokter De Plaen. In 1960 stelde de vader van beide jongens een aansprakelijkheidsvordering tegen de behandelend geneesheer in bij de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel. De gerechtelijke expertise wees uit dat de stralingsdosis veel hoger lag dan de gebruikelijke, door de geneeskunde toegediende stra-

(1875) [Rb. Nijvel 21 maart 1997, Amén. 1997, 326.](#)

(1876) [Bergen 1 maart 1995, J.T. 1995, 789.](#)

lingsdosis voor de behandeling van de betreffende ziekte, dat de haaruitval die optrad tengevolge van de straling definitief was en dat een voorbehoud diende gemaakt voor het feit dat beide jongens voor de rest van hun leven een klein maar niet uit te sluiten risico op kanker liepen. Op basis van de bevindingen van de deskundigen werd tussen de vader en dokter De Plaen in 1962 een dading gesloten en werd de zaak op de rol doorgehaald.

Maar in de loop van 1989 kreeg één van de broers ernstige neurologische problemen en in 1994 stierf hij, een vrouw en twee kinderen achterlatend. De weduwe en haar kinderen vorderen vervolgens een schadevergoeding voor de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel voor schade *ex haerede* voor materiële en morele schade geleden door de overleden echtgenoot-vader in de periode 1989-1994, alsmede voor persoonlijke schade geleden door het overlijden. De tegenpartijen (de geneesheer en diens verzekeraar, De Vaderlandsche) eisen dat de rechtbank zou bevelen dat de moeder van de overledene haar exemplaar van de dadingsovereenkomst zou overleggen. De Rechtbank wijst deze eis af. Niet alleen om reden dat de destijds afgesloten dading een relatief karakter heeft, maar ook omdat naar alle waarschijnlijkheid deze dadingsovereenkomst toch niet gehomologeerd werd door de rechtbank op grond van (art. 378 B.W. juncto) art. 467 B.W.(1877).

AFDELING 4

VERTEGENWOORDIGINGSBEVOEGDHEID TOT HET SLUITEN VAN EEN DADING

1045. SCHIJNMANDAAT. — Een advocaat is al jaren bijzondere volmacht houder om vergoedingskwitanties te tekenen voor de plaatselijke afdeling van de socialistische mutualiteiten. In het geval voorgelegd aan de Correctionele Rechtbank te Charleroi had die advocaat twee kwitanties (één provisionele en één voor slot van alle rekeningen) getekend met boven zijn handtekening de vermelding „bij volmacht”. Maar hij tekende de kwitanties evenwel in naam en voor rekening van *de nationale unie* van socialistische mutualiteiten, van wie hij geen uitdrukkelijke volmacht had ontvangen. De rechtbank oordeelt dat de kwitantie (voor slot van alle rekeningen) geen dadingsovereenkomst uitmaakt maar wel een vaststellingsovereenkomst. Er wordt onderzocht of de advocaat in kwestie wel vertegenwoordigingsbevoegd was om de kwitantie te ondertekenen. De strafrechter oordeelt dat er in hoofde van de advocaat een schijnmandaat aanwezig was om voor rekening van *de nationale unie* te tekenen, zich baserend op een brief die de advocaat geschreven had en waarin hij meldde dat de kwestieuze kwitanties weliswaar waren opgesteld ten voordele van de nationale unie, doch dat hij reeds twintig jaar gevolmachtigd was te tekenen voor de plaatselijke afdeling. In die omstandigheden diende geen volmacht aan de advocaat gevraagd alvo-

(1877) [Rb. Nijvel 12 januari 1998](#), *R.R.D.* 1998, nr. 2, 64.

rens te contracteren. Nu de kwitantie niet valt onder art. 1988, lid 2 B.W. was een uitdrukkelijke volmacht niet vereist(1878).

Mevrouw Sonnet liet aannemer Mertens vernieuwingswerken aan haar dak uitvoeren in 1988. In 1989 doen er zich belangrijke waterinfiltraties voor en mevrouw Sonnet dagvaardt de aannemer in kort geding met het oog op de aanstelling van een gerechtsdeskundige. De verzekeraar van de aannemer, Royale Belge 1994, komt vrijwillig tussen in deze procedure. Een gerechtsdeskundige wordt aangesteld en op een expertisevergadering, waarop aanwezig waren de gerechtsdeskundige, Sonnet en Mertens en een technisch raadsman van de verzekeraar, tekenden de partijen een dadingsovereenkomst. Volgens deze dading wordt aan het tussen partijen gerezen geschil definitief een einde gesteld, mits betaling door de aannemer van een bepaald bedrag én mits betaling door diens verzekeraar van een ander bepaald bedrag. Een tiental dagen ná de ondertekening van de dadingsovereenkomst krijgt mevrouw Sonnet een brief van de raadsman van de verzekeraar in de bus, waarin deze stelt dat de technisch raadsman van de verzekeraar niet de bevoegdheid had om namens de verzekeraar een dading aan te gaan. Bovendien is de verzekeraar niet van plan deze onbevoegd gestelde handeling te bekrachtigen. Mevrouw Sonnet dagvaardt daaropvolgend de verzekeraar Royale Belge 1994 tot nakoming van de dadingsovereenkomst en zij haalt haar gelijk voor de eerste rechter. De verzekeraar laat het hier niet bij en tekent hoger beroep aan. Het Hof van beroep te Brussel stelt vast dat het niet betwist is dat de technisch raadsman niet over een uitdrukkelijk mandaat beschikte. Desalniettemin wordt het vonnis *a quo* bevestigd nu, volgens het Hof, de technisch adviseur blijk heeft gegeven van een mandaat (daarbij in overweging nemend dat de technisch raadsman deel uitmaakte van een gerenommeerd expertisebureau), zodat mevrouw Sonnet op deze schijn heeft kunnen voortgaan en deze voor werkelijkheid vermocht te nemen(1879).

HOOFDSTUK III

BEWIJS

1046. TOEPASSELIJKHEID VAN ART. 1325 B.W. — Het Hof van beroep te Antwerpen stelt terecht dat de vereisten vermeld in art. 1325 B.W. van toepassing zijn op de schriftelijke dadingsovereenkomst. Het betreft immers een wederkerig contract. *In casu* droeg enkel het exemplaar in het bezit van appellante de handtekening van de wederpartij. Het betrof een vergoedingskwijtschrift uitgeschreven door de uitkerende verzekeraar waarin gestipuleerd was dat de betaling van een bedrag zou gelden als vergoeding en

(1878) [Corr. Charleroi 22 maart 1995](#), *J.L.M.B.* 1995, 1651, met noot J.-F.J. Over het mandaat *ad litem* van de advocaat en de bevoegdheid tot het sluiten van een dading, zie J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, *Overzicht* 1997, p. 1256-57, nr. 938.

(1879) [Brussel 9 januari 1998](#), *J.L.M.B.* 1998, 1827.

„definitieve dading zonder voorbehoud”. Er werd ook bepaald dat in deze vergoeding ook de toekomstige schade was begrepen ongeacht de verergingen. Het Hof overweegt verder dat de nietigheid van het *instrumentum* wordt gedekt door het feit van de nakoming van de overeenkomst die erin wordt vastgesteld. Het betreft inderdaad een relatieve nietigheid. Bovendien, stelt het Hof pertinent vast, maakt het enkel door de geïntimeerde ondertekende kwijtschrift een begin van schriftelijk bewijs uit dat kan worden aangevuld met andere bewijsmiddelen(1880).

Na eraan herinnerd te hebben dat de dading een wederkerige overeenkomst is waarbij de partijen een bestaand geschil beëindigen (of een toekomstig geschil voorkomen) mits wederzijdse toegevingen, stelt de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren vast dat het kwijtschrift door de verzekeraar uitgeschreven (en waarin tevens de dadingsovereenkomst zelf werd opgenomen) niet voldoet aan de vereisten van art. 1325 B.W. (dubbel origineel geschrift)(1881).

1047. AKTEREN OP HET ZITTINGSBLAD. — Voor het Arbeidshof te Luik betwistte de N.V. Outicarb de vordering tot betaling van een ontslagvergoeding door ex-werknemer W.D., nu er een dading zou zijn tussengekomen. De partijen hadden op een eerdere zitting van het Hof melding gemaakt van het feit dat hun beider voormalige raadsliden door de Correctionele Rechtbank waren verhoord in een procedure met als voorwerp de tenlastelegging van valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken. Op vraag van het Arbeidshof legden de partijen het proces-verbaal van de betreffende zitting van de Correctionele Rechtbank over. Daaruit bleek dat de N.V. Outicarb een *dadingsvoorstel* had geformuleerd dat door W.D. was aanvaard, doch waarvan deze laatste verklaarde (nadat hij de transactionele som had ontvangen) er later op te zijn teruggekomen. Het Arbeidshof overweegt dat het gebrek aan geschrift met de dadingsovereenkomst enkel een bewijsprobleem stelt en geenszins implicaties heeft voor wat betreft de geldigheid van de overeenkomst zelf. Met verwijzing naar De Page wordt geoordeeld dat de dadingsovereenkomst bij gebreke aan geschrift kan bewezen worden door een bekentenis of een eed. *In casu* wordt aanvaard dat de dadingsovereenkomst wordt bewezen door de buitengerechtelijke bekentenis van W.D. zoals deze blijkt uit het genoemde proces-verbaal(1882).

(1880) [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR. Zie ook [Antwerpen 9 maart 1998](#), *R.W.* 1998-99, 574.

(1881) [Rb. Tongeren 10 juni 1994](#), *T.B.B.R.* 1995, 412. Men zou zich de vraag kunnen stellen of het kwijtschrift wel moet voldoen aan het vereiste van de meervoudige exemplaren (B. TILLEMANS, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 390, nr. 807). Wij dienen er de lezer op attent te maken dat het kwijtschrift in beide onderzochte gevallen volgens de verzekeraar de dadingsovereenkomst uitmaakte en geen loutere vaststelling van de uitvoering van de dadingsovereenkomst inhield.

(1882) [Arbh. Luik 3 september 1992](#), *Soc. Kron.* 1995, 135.

**BINDEND KARAKTER EN EXTINGTIEVE WERKING.
PROCEDURELE GEVOLGEN**

1048. BINDEND KARAKTER EN EXCEPTIE VAN DADING. — Volgens art. 2052, lid 1 B.W. hebben dadingen tussen partijen kracht van gewijsde in hoogste aanleg. Dit betekent dat de partijen op hun vroeger betwiste, doch middels de dadingsovereenkomst definitief en onherroepelijk geregelde rechtsverhouding, niet meer kunnen terugkomen. Doet één van de partijen dit toch, dan kan de andere partij de exceptie van dading tegenwerpen. Er is geen eensgezindheid in de rechtspraak over de vraag of de exceptie van dading de *onontvankelijkheid* of de *ongegegrondheid* van de vordering meebrengt(1883). Ook in de onderzochte periode is dit gebleken.

1049. GEVOLGEN VAN DE EXCEPTIE VAN DADING: *ONGEGRONDHEID* VAN DE VORDERING. — Aan de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel werd het klassieke geval voorgelegd van de heffing van bijkomende registratierechten en van een boete naar aanleiding van de vermelding in de notariële akte van een volgens de Ontvanger te lage prijs voor de verwerving van een onroerend goed. De rechten en boeten werden door de eiser zonder enig voorbehoud betaald, zodat er volgens de Rechtbank sprake is van een dading die beide partijen definitief bindt. De dading betreft alsdan de definitieve vastlegging van de belastbare grondslag. De vordering van de eiser tot aanstelling van een gerechtsdeskundige wordt dan ook als *ongegegrond* afgewezen(1884).

1050. GEVOLGEN VAN DE EXCEPTIE VAN DADING: *ONONTVANKELIJKHEID* VAN DE VORDERING. — In alle andere gevallen wordt ten gevolge van de exceptie van dading de *onontvankelijkheid* van de vordering uitgesproken.

Op 17 september 1992 was tussen partijen een dading aangegaan. De verweerder werpt de exceptie van dading op. De Arbeidsrechtbank te Brussel gaat na of er wederzijdse toegevingen zijn gedaan, en komt tot een bevestigend besluit. Derhalve verklaart hij de vordering van de eisende partij onontvankelijk(1885).

De heer M. verwierf bij akte van 5 juni 1992 twee gronden van de N.V. Entreprises M. Bij brief van 27 mei 1993, wordt M. ervan in kennis gesteld dat de Administratie de opgegeven waarde van de goederen te laag acht. Er

(1883) Volgens de meerderheid van *de rechtsleer* is de dadingsexceptie een onontvankelijkheidsexceptie („*une fin de non recevoir*” of „*une exception d’irrecevabilité*”) (B. TILLEMANS, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 426-427, nr. 879).

(1884) Rb. Brussel 14 januari 1994, *R.G.E.N.* 1995, 67.

(1885) [Arbrb. Brussel 10 november 1995](#), *R.W.* 1995-96, 1349.

worden bijkomende registratierechten geheven ten belope van 157.750 frank. Nadat M. en de Ontvanger minnelijk hun respectievelijke argumenten (vergelijkingspunten) hebben laten gelden, betaalt M. de genoemde rechten zonder enig voorbehoud. De eis van M. om de Administratie te veroordelen tot terugbetaling van de rechten om reden dat hij zou gedwaald hebben omtrent de waarde van de gronden, wordt door de Rechtbank van eerste aanleg te Namen als *onontvankelijk* afgewezen. De Rechtbank motiveert dit door de overweging dat de rechten zonder enig voorbehoud werden betaald, zodat M. geacht moet worden „...avoir transigé” en hij aldus definitief gebonden is, net zoals de Administratie(1886).

De aansprakelijkheidsverzekeraar van een schadeverwekker (de R.V.S.) en het slachtoffer sluiten een overeenkomst waarbij het slachtoffer de onmiddellijke betaling van een geldsom aanvaardt als definitieve schadeloosstelling voor de actuele én toekomstige, gekende en onbekende schade. Er wordt uitdrukkelijk afstand gedaan van elke navolgende rechtsvordering tegen de R.V.S. of tegen haar verzekerde. De Politierechter te Gent stelt vast dat uit de bewoordingen van de overeenkomst ondubbelzinnig blijkt dat de overeenkomst slaat op alle mogelijke gevolgen van het schadegeval en dat het wel degelijk om een dadingsovereenkomst gaat waarbij wederzijdse toegevingen worden gedaan. Deze overeenkomst strekt partijen tot wet, zodat de vordering onontvankelijk is(1887).

1051. DADING IN BELASTINGSZAAK. — Het Hof van Cassatie vernietigt op 25 januari 1996 een arrest van het Hof van beroep te Brussel. In dit arrest weerhoudt het Hof van Cassatie een schending van art. 263 van de Algemene Wet inzake douane en accijnzen. Het cassatiemiddel verweet het Hof van beroep te Brussel een schending van gezegd art. 263, doch ook van de artikelen 2044, 2049 en 2052 B.W. De feiten ten gronde waren als volgt. De Administratie was een „dading”(1888) aangegaan met de N.V. G., dading die erin voorzag dat op ingevoerde brandstoffen de accijns, bijzondere accijns, B.T.W. en nalatigheidsintresten dienden betaald te worden. Nadat de N.V. G. had betaald, dagvaardde deze de Belgische Staat tot het betalen van schadevergoeding. Het betreffende bestuur zou immers een fout begaan hebben door willekeurig de ingevoerde brandstoffen onder een bepaalde tariefpost te plaatsen (schending van de regels van behoorlijk bestuur). Het

(1886) [Rb. Namen 24 mei 1996](#), *R.G.E.N.* 1996, 264, met noot. Men kan zich evenwel de vraag stellen of men hier wel met een dading te doen heeft, nu men niet ontwaart wat de toegeving in hoofde van de Administratie is, zodat aan het grondvereiste van de wederzijdse toegevingen niet voldaan lijkt te zijn.

(1887) [Pol. Gent 5 september 1997](#), *T.G.R.* 1997, 221.

(1888) In de mate dat de „transactie” in de zin van art. 263 AWDA betrekking heeft op de publieke strafvordering kan zij volgens sommige auteurs bezwaarlijk als een civielrechtelijke dading worden beschouwd. Bovendien kan in douanezaken een dading moeilijk steunen op wederzijdse toegevingen (B. TILLEMANS, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading* in *A.P.R.*, 2000, p. 306-307, nr. 630 met verwijzing naar P.A. FORIERS, F. GLANSBORFF en naar M. FRANCHIMONT). De lezer zal noteren dat het besproken cassatiearrest zelf het begrip „dading” bezigt.

Hof van beroep te Brussel had — volgens het middel — de eis van de N.V. G. ingewilligd en aldus de dading opzijgeschoven op grond van de overweging dat de N.V. G. vergoeding vorderde van schade die haar door een fout van de overheid was berokkend, waardoor de in de dading aangegane verbintenissen niet opnieuw ter discussie werden gesteld. Het Hof van Cassatie volgt deze redenering niet en stelt dat de dading in toepassing van art. 263 AWDA, voor zover rechtmatig gesloten (wat *in casu* niet werd betwist), een einde stelt aan de betwisting over de vraag of de belasting verschuldigd is dan wel onrechtmatig werd vastgesteld, waarop het Hof het arrest *a quo* vernietigt. Doordat het Hof vernietigt op basis van art. 263 AWDA, hoeft het niet te onderzoeken of het Hof van beroep art. 2052 B.W. schond(1889).

1052. VERGOEDINGSKWIJTSCHRIFT ALS DADING. — Het slachtoffer (C.) van een foutieve tandheelkundige ingreep ondertekent een vergoedingskwijtschrift, voorgelegd door de verzekeraar van de tandarts in kwestie. Daarin wordt gesteld dat het bedrag wordt betaald „...voor slot van alle rekeningen en zulks als vergoeding voor alle schadelijke gevolgen, zowel huidige als toekomstige en zowel voorzienbare als onvoorzienbare”. Het Hof van beroep te Antwerpen oordeelt dat het vergoedingskwijtschrift een dading uitmaakt, die aldus gelibelleerd verhindert dat C. nog aanspraken zou laten gelden ten aanzien van de tandarts, en dit zelfs ingeval het kwijtschrift niet als dading zou worden gekwalificeerd(1890).

1053. DADING OVER NALATENSCHAP. — Nadat eiseres in 1979 een aangifte van nalatenschap had gedaan en deze blijkbaar werd betwist, sloten eiseres (op verzet) en verweerster (op verzet) op 17 september 1987 een dadingsovereenkomst over het gerezen geschil betreffende de nalatenschap. Niet-tegenstaande het sluiten van de dadingsovereenkomst legde verweerster anderhalf jaar later een strafrechtelijke klacht neer wegens valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken met betrekking tot de aangifte van nalatenschap en stelde zij zich burgerlijke partij. Eiseres werd door de Correctionele Rechtbank op 31 mei 1996 met één jaar uitstel veroordeeld en de debatten werden heropend teneinde verweerster toe te laten haar schade-eis nader te omschrijven. Bij beschikking op eenzijdig verzoekschrift bekwam verweerster bovendien toelating om bewarend beslag op roerend en onroerend goed van eiseres te leggen tot zekerheid van een bedrag van 175 miljoen. Eiseres tekende hiertegen verzet aan bij de beslagrechter en vroeg de intrekking van de beschikking waarbij de toelating tot het beslag werd gegeven, alsmede de veroordeling van verweerster tot het betalen van schadevergoeding wegens tergend en roekeloos beslag. De Beslagrechter te Brussel bevestigt dat de dading tussen partijen kracht van gewijsde in hoogste aanleg heeft en dat dit ook ten aanzien van de beslagrechter geldt, die

(1889) [Cass. 25 januari 1996](#), *F.J.F.* 1996, 177 en *R.W.* 1996-97, 464.

(1890) [Antwerpen 9 maart 1998](#), *R.W.* 1998-99, 574.

de dadingsovereenkomst niet in vraag mag stellen noch de draagwijdte ervan mag wijzigen, hoe klein die wijziging ook moge zijn. Daarbij nog overwegend dat de dading aldus een wijze van uitdoving van verbintenissen uitmaakt en dat de beslissing van de raadkamer zelfs in de kiem geen nietigverklaring van de dadingsovereenkomst impliceert, verklaart de Beslagrechter de verzetsvordering gegrond en veroordeelt hij verweerster wegens tergend en roekeloos beslag(1891).

AFDELING 2

DRAAGWIJDTE EN INTERPRETATIE

1054. RESTRICTIEVE INTERPRETATIE. — In de onderzochte periode werd eraan herinnerd dat de dading restrictief moet geïnterpreteerd worden(1892).

1055. ART. 2049 B.W.: EEN DADING REGELT EEN NOODZAKELIJK GEVOLG VAN WAT ERIN IS UITGEDRUKT. — Het O.C.M.W. van Sint-Genesius-Rode vertrouwt aan de B.V.B.A. S. uitbreidings- en verbouwingwerken aan een bestaand rusthuis toe. Het een en ander loopt mis en er wordt een expertise (in aanwezigheid van de experten van O.M.O.B.) georganiseerd. Op basis van het expertiseverslag sluiten de partijen een dadingsovereenkomst waarin, voorzover wij kunnen afleiden uit het vonnis, de door de deskundige weehouden bedragen worden aanvaard, alsmede de exacte datum van de voorlopige oplevering. In de dadingsovereenkomst wordt evenwel met geen woord gerept over de aansprakelijkheid. De B.V.B.A. S. houdt in rechte voor dat het sluiten van de dading geen erkenning van enige aansprakelijkheid in haren hoofde uitmaakt(1893). De Rechtbank van koophandel te Brussel oordeelt op basis van de feitelijke elementen van het geval evenwel anders. Met verwijzing naar art. 2049 B.W.(1894), leidt de Rechtbank uit het

(1891) [Beslagr. Brussel 28 oktober 1996](#), *J.T.* 1997, 348. Inachtgenomen het feit dat de Beslagrechter vaststelt dat de dadingsovereenkomst op het ogenblik van de beoordeling van de zaak nog niet voor de rechter ten gronde werd aangevochten, beantwoordt de Beslagrechter met de motivering dat de beschikking genomen in raadkamer nog niet de kiem van een nietigverklaring van de dading in zich houdt, de vraag of de dading nietig is op basis van een valse titel (gebrek in het voorwerp), nietigheid die moet gevorderd worden (art. 2055 B.W.; H. DE PAGE, *Traité*, 1975, V, p. 517-518, nr. 519).

(1892) [Bergen 20 oktober 1997](#), *R.R.D.* 1998, 59. Zie voor het principe: B. TILLEMAN, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 250-252, nrs. 516-523.

(1893) Behoudens andersluidende uitdrukkelijke bepaling, houdt de dading geen erkenning van schuld of aansprakelijkheid of van enig recht van de wederpartij in. Het eigene van de dading bestaat er net in dat men afstand doet van de noodzaak te onderzoeken welke rechten aan de ene of de andere toebehoren, door ieders rechten „forfaitair” vast te leggen (B. TILLEMAN, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 250, nr. 517).

(1894) Dit wetsartikel bepaalt: „Dadingen regelen slechts de geschillen die daarin zijn begrepen, hetzij partijen hun bedoeling in bijzondere of in algemene bewoordingen hebben uitgedrukt, hetzij die bedoeling als een noodzakelijk gevolg wordt afgeleid van hetgeen is uitgedrukt”.

expertiseverslag af dat de B.V.B.A. S. wel degelijk heeft erkend aansprakelijk te zijn door de dadingsovereenkomst te ondertekenen, *zonder enig voorbehoud* te maken nopens haar aansprakelijkheid, nadat zij in een eerdere fase dit voorbehoud ten aanzien van de deskundige wél had vooropgesteld (1895) (1896).

In volgend geval zette de beroepsrechter deze regel opzij. B., die bij R. op de bromfiets meereed, raakte ernstig gewond bij een verkeersongeval. R. werd door de Krijgsraad te Gent strafrechtelijk veroordeeld voor dit ongeval en aansprakelijk gesteld voor de schade die B. hierbij opliep. De Krijgsraad stelde een gerechtsdeskundige aan die 50% blijvende invaliditeit vaststelde en een voorbehoud maakte voor een heekundige ingreep op de rechterheup van B. Nadat B. en R. in het huwelijk traden (stelsel van gemeenschap van aanwinsten), sloot de aansprakelijkheidsverzekeraar van R., de toenmalige N.V. Royale Belge, op 9 april 1975 een dading met B., waarin werd voorzien dat B. een eenmalige vergoeding van 2.200.000 frank krijgt uitgekeerd en deze partij afstand doet van elk voorbehoud naar de toekomst (meerbepaald de eventuele verwickelingen aan de rechterheup, waarover voorbehoud in het deskundigenverslag). In de tekst van de dadingsovereenkomst verklaarde B. bovendien dat zij geen vergoeding had ontvangen van het ziekenfonds en er ook geen te verwachten had. Later zou blijken dat het ziekenfonds (de LCM) aan B. wel degelijk 54.139 frank uitbetaalde. Wat volgens de gerechtsdeskundige kon gebeuren, gebeurt ook: B. onderging op 23 december 1976 een heekundige ingreep aan de betreffende heup. Naar aanleiding van deze ingreep zou het ziekenfonds aan B. 228.041 frank uitbetalen uit hoofde van ziekenhuisfacturen. Op 3 april 1979 liet het ziekenfonds (de latere appellante) R. en de N.V. Royale Belge dagvaarden tot terugbetaling van de voormelde aan B. uitgekeerde bedragen. Op 11 december 1979 dagvaardde de verzekeraar B. in tussenkomst en vrijwaring. Uiteindelijk vorderde R. dat de N.V. Royale Belge hem zou vrijwaren voor alle veroordelingen die hij zou oplopen. De eerste rechter oordeelde bij tussenvonnis van 13 januari 1992 dat er geen oorzakelijk verband was tussen de heupoperatie van 1976 en het ongeval en wijst het ziekenfonds voor het betreffende deel van haar vordering af. Voor het overige van de vordering heropende de eerste rechter de debatten teneinde te vernemen of de uitkering van het bedrag naar aanleiding van het ongeval (54.139 frank (initieel zou het ziekenfonds bij wege van materiële vergissing 53.319 frank vorderen)) voor of na de uitkering door de N.V. Royale Belge geschiedde.

(1895) [Kh. Brussel 17 juni 1997](#), *P&B* 1997, 178. Men zou kunnen stellen dat een beroep op art. 2049 B.W. niet nodig was, nu de dading enkel betrekking had op de hoegrootheid van de schadebedragen en de vaststelling van een precieze datum van voorlopige oplevering. De B.V.B.A. S. betwistte in rechte niet de hoegrootheid van de schade doch wel haar aansprakelijkheid. Het handelde dan ook eigenlijk niet om de interpretatie van de dadingsovereenkomst zelf, noch om haar al dan niet impliciete uitbreiding.

(1896) In het „hoedje” boven het vonnis wordt per vergissing gesproken van de „opstand” van rechten, waar dit uiteraard „afstand” moet zijn.

Het ziekenfonds tekende hoger beroep aan tegen het tussengekomen vonnis. De verzekeraar vorderde de bevestiging van het eerste vonnis voor zover het een gedeelte van de vordering van het ziekenfonds afwijst en de vernietiging van het vonnis voor de rest. Bovendien stelde de verzekeraar een vordering tot vrijwaring in lastens B. B. vorderde de afwijzing van de eis van het ziekenfonds en van de eis van Royale Belge. R. vroeg de bevestiging van het eerste vonnis. Teneinde haar vordering tot vrijwaring ten aanzien van B. te staven, liet Royale Belge gelden dat B., enerzijds, een culpa in contrahendo pleegde door in weerwil van de realiteit in artikel 6 van de dadingsovereenkomst te verklaren dat zij geen vergoedingen had ontvangen van het ziekenfonds en er ook geen te „verwachten” had, en, anderzijds, bijkomend bedrog zou hebben gepleegd door toch nog naar aanleiding van de latere hospitalisatie gelden van het ziekenfonds te hebben ontvangen. Het Hof van beroep te Gent wendt de inhoud van een brief van de N.V. Royale Belge aan haar raadsman van 3 mei 1979 aan om, althans voor wat de ziekenfondsvergoedingen uitbetaald vóór het sluiten van de dadingsovereenkomst betreft, de stelling van de aansprakelijkheidsverzekeraar af te wijzen. Het Hof neemt dit extrinsieke element in aanmerking om te motiveren dat „... ondanks de bewoordingen van artikel 6 van deze overeenkomst, de partijen wel degelijk zijn uitgegaan van het feit dat de partij ziekenfondstussenkomst genoot ...”. Naast de vraag of het Hof de interpretatieregels aldus respecteert(1897), kan men zich de vraag stellen of artikel 6 van de dadingsovereenkomst de negatie van de kennis van de ziekenfondstussenkomst impliceert. Een mogelijke verklaring zou immers zijn dat op het tijdstip van het sluiten van de dadingsovereenkomst zowel B. als Royale Belge uiteraard wisten dat er ziekenfondstussenkomst was geweest (de verzekeraar had immers reeds omvangrijke terugbetalingen aan het ziekenfonds verricht), doch dat de verklaring door B. dat geen vergoedingen werden ontvangen van het ziekenfonds doelt op vergoedingen ontvangen op het ogenblik van het sluiten van de dadingsovereenkomst, andere dan diegene die reeds werden terugbetaald door Royale Belge aan het ziekenfonds. Dit verklaart meteen waarom Royale Belge die „belangrijke terugbetalingen” waarvan sprake in het besproken

(1897) Men weet dat de rechter zich bij de interpretatie van een overeenkomst mag laten leiden niet enkel door intrinsieke maar ook door extrinsieke elementen. Er zijn evenwel grenzen aan het beroep op extrinsieke elementen en dus aan de „interpretatievrijheid” van de rechter. Het is *in casu* misschien relevant om eraan te herinneren dat de rechter de bewijskracht (*force probante*) van het contract (*instrumentum*) moet respecteren (Cass. 4 april 1941, *Pas.* 1941, I, 131). Hij moet dus de overeenkomst interpreteren op een wijze die verzoenbaar is met de bewoordingen van de akte (Cass. 10 juni 1994, *Bull. Cass.*, 1994, 12; [Cass. 24 maart 1988](#), *Pas.* 1988, I, 894; [Cass. 28 december 1987](#), *Pas.* 1988, I, 518 en [Cass. 11 september 1986](#), *Pas.* 1987, I, 40). Positief uitgedrukt betekent eerbiediging van de akte dat de feitenrechter hetgeen de akte vermeldt, moet respecteren. Negatief uitgedrukt mag hij niet onder het mom van de interpretatie de woorden, de zinnen en uitdrukkingen van de akte wijzigen, negeren of „doen liegen”. Bovendien wordt bij twijfel de dading restrictief geïnterpreteerd. Men kan voorhouden dat *in casu* het Hof van beroep te Gent geen restrictieve interpretatie hanteert en zelfs de bewijskracht van de contractstekst schendt.

arrest niet terugvorderde (het Hof nu draait dit net om en stelt dat het „tekenend” is dat de verzekeraar die eerdere „belangrijke terugbetalingen” niet terugvordert). Zo bekeken zou men tot de conclusie kunnen komen dat de vordering in vrijwaring van Royale Belge voor de vordering tot terugbetaling van de betreffende 54.139 frank wél gegrond was (het overige gedeelte van de vordering in vrijwaring wordt door het Hof wél gegrond verklaard)(1898).

1056. DRAAGWIJDTE: LATER OPDUIKENDE GEVOLGEN VAN EEN ONGEVAL. — In de onderzochte periode moesten heel wat rechtbanken en hoven zich uitspreken over de vraag of later optredende schade al dan niet begrepen is in de eerder gesloten dading(1899).

Er werd tussen de aansprakelijkheidsverzekeraar van de schadeverwekker, de R.V.S., en het slachtoffer een overeenkomst gesloten waarbij het slachtoffer de onmiddellijke betaling van een geldsom aanvaardde als definitieve schadeloosstelling voor de actuele én toekomstige, gekende en onbekende schade en er werd uitdrukkelijk afstand gedaan van elke navolgende rechtsvordering tegen de R.V.S. of tegen haar verzekerde. De Politierechter te Gent stelt vast dat uit de bewoordingen van de overeenkomst ondubbelzinnig blijkt dat ze slaat op alle mogelijke gevolgen van het schadegeval, dat het wel degelijk om een dadingsovereenkomst handelt waarbij wederzijdse toegevingen worden gedaan en dat deze overeenkomst partijen tot wet strekt. Vervolgens verklaart hij de vordering onontvankelijk(1900).

Het Hof van beroep te Antwerpen kreeg het geval voorgeschoteld waarbij het slachtoffer (C.) van een foutieve tandheelkundige ingreep een vergoedingskwijtschrift ondertekende, voorgelegd door de verzekeraar van de tandarts in kwestie. Hierin werd gesteld dat het bedrag wordt betaald „...voor slot van alle rekeningen en zulks als vergoeding voor alle schadelijke gevolgen, zowel huidige als toekomstige en zowel voorzienbare als onvoorzienbare”. Het Hof zegt voor recht dat het vergoedingskwijtschrift aldus gelibelleerd verhindert dat C. nog aanspraken zou laten gelden ten aanzien van de tandarts, en dit zelfs ingeval het kwijtschrift niet als dading zou worden gekwalificeerd(1901). Ook al eerder besliste hetzelfde Hof van beroep dat de dading gesloten tussen het slachtoffer van een verkeersongeval en de verzekeraar van de aansprakelijke, waarbij een eenmalige betaling van een geldsom wordt aanvaard ten titel van „definitieve dading zonder voorbe-

(1898) [Gent 24 april 1996](#), *T.A.V.W.* 1997, 80.

(1899) De hier besproken arresten en vonnissen werden reeds elders en verspreid onder deze titel besproken, doch worden gemakkelijks halve en ten behoeve van de lezer hier gegroepeerd.

(1900) [Pol. Gent 5 september 1997](#), *T.G.R.* 1997, 221.

(1901) [Antwerpen 9 maart 1998](#), *R.W.* 1998-99, 574.

houd” geldend voor de geleden en de in de toekomst nog te lijden schade ongeacht de aard van de verergeringen, deze gevolgen sorteert(1902)(1903).

AFDELING 3

DADING EN DERDEN

1057. TEGENWERPELIJKHEID AAN ZIEKENFONDS. — In het hoger reeds uitvoerig besproken arrest van 24 april 1996 van het Hof van beroep te Gent(1904), spreekt het Hof zich -onder andere- uit over de vraag of een tussen het slachtoffer van een verkeersongeval en de aansprakelijkheidsverzekeraar van de aansprakelijke gesloten dading, tegenstelbaar is aan de mutualiteit van het slachtoffer die uitkeringen heeft gedaan aan het slachtoffer (niettegenstaande

(1902) [Antwerpen 7 februari 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 325, noot B. CATTOIR en *R.W.* 1997-98, 643.

(1903) In de onderzochte periode kwamen in nog twee andere uitspraken de later opduikende gevolgen van een ongeval aan bod. De vordering gebaseerd op deze later opduikende gevolgen werd de ene keer principieel toelaatbaar en de andere keer ongegrond verklaard, doch vertrekkend van de vaststelling dat de eerder gesloten overeenkomst na ongeval *geen* dadingsovereenkomst uitmaakte. Het betrof de volgende casussen. In een eerder geding tussen het slachtoffer, de heer G. en diens aansprakelijkheidsverzekeraar, werd de schade geleden door het slachtoffer door het Hof van beroep te Antwerpen op een bepaald bedrag in hoofdsom vastgesteld, bedrag dat de verzekeraar ook uitkeerde. Nadien dook er een nieuw letsel op. Het slachtoffer leidde een nieuw geding in voor de Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren en vorderde een provisionele veroordeling en de aanstelling van een gerechtsdeskundige. De verzekeraar riep evenwel de exceptie van dading in, daarbij verwijzend naar een vergoedingskwijtschrift dat het slachtoffer bij de eerdere uitbetaling ingevolge het arrest van het Hof te Antwerpen ondertekende. Dit kwijtschrift vermeldde op de voorzijde dat de betaling door het slachtoffer werd aanvaard „volledig en definitief zonder enig voorbehoud voor minnelijke regeling”. Op de achterzijde van het kwijtschrift werden (bijkomende) betalingsvoorwaarden opgenomen, waarvan één stipuleerde dat de betaling een volledig en afdoend vergelijk vormde en in hoofde van de begunstigde de kennis insloot van alle nadelige gevolgen van het ongeval zowel verleden als toekomstige. De Rechtbank stelt vast dat er niet van een dading kan gesproken worden, omdat er geen toegeving in hoofde van de verzekeraar te ontwaren valt, nu deze uitbetaalde ingevolge een uitvoerbare gerechtelijke beslissing. De Rechtbank stelt dan ook een gerechtsdeskundige aan ([Rb. Tongeren 10 juni 1994](#), *T.B.B.R.* 1995, 412). In de andere casus liepen de appellanten kwetsuren op bij een verkeersongeval waarvoor de N.V. U. wegens de fout van haar aangestelde verantwoordelijk werd gesteld. Diens BA-verzekeraar motorrijtuigen, N.V. Commercial Union (geïntimeerde), deed een „voorstel tot vergelijk van ongevalsregeling” aan de appellanten, waarbij deze een geldsom zouden ontvangen die gold als vergoeding voor alle huidige en toekomstige gevolgen van het ongeval, hetgeen aanvaard werd door appellanten. Na deze overeenkomst traden blijkbaar nieuwe gevolgen van het ongeval op. Appellanten hielden in rechte voor dat het vergelijk tot ongevalsregeling eigenlijk maar een provisie uitmaakte. De verzekeraar daarentegen liet uiteraard gelden dat appellanten geen aanspraak meer konden maken op enige bijkomende vergoeding. Het Hof oordeelt dat het vergelijk tot ongevalsregeling niet kan gekwalificeerd worden als een dadingsovereenkomst wegens het ontbreken van wederzijdse toegevingen. Wél kwalificeert het Hof de gesloten overeenkomst als een vaststellingsovereenkomst, wat tot gevolg heeft dat appellanten niet meer het bewijs kunnen leveren dat de werkelijke toestand anders is dan de in de tussen partijen gesloten vaststellingsovereenkomst, zodat de vordering van appellanten wordt afgewezen ([Antwerpen 15 februari 1995](#), *Limb. Rechtsl.* 1996, 92, noot A. VAN DER GRAESEN. Zie voor de eerder vastgestelde tendens dat doorgaans bij vergoedingskwijtschriften die geen dading uitmaken toch *in concreto* wordt nagegaan of partijen definitief het geschil hebben willen regelen: J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, *Overzicht* 1997, p. 1264, nr. 945; zie ook [Corr. Charleroi 22 maart 1995](#), *J.L.M.B.* 1995, 1651, met noot J.-F.J.).

(1904) [Gent 24 april 1996](#), *T.A.V.W.* 1997, 80. Zie *supra* randnr. 1055.

deze dading). Wat het onderwerp dat ons aanbelangt betreft, beslist het Hof van beroep dat de dading tussen het slachtoffer en de aansprakelijkheidsverzekeraar van de dader *niet tegenstelbaar* is aan het ziekenfonds, nu het ziekenfonds destijds zijn toestemming niet heeft gegeven (dit is evenwel een gewone toepassing van art. 136, §2 vijfde lid van de Gecoördineerde Wet van 14 juli 1994 betreffende de Verplichte Verzekering voor Geneeskundige Verzorging en Uitkeringen, dat aldus afwijkt van de klassieke regel dat de gesubrogeerde niet meer rechten kan doen gelden dan de subrogant)(1905). Anders besliste het Hof van beroep te Antwerpen in z'n arrest van 9 maart 1998. Het slachtoffer (C.) van een foutieve tandheelkundige ingreep ondertekende een vergoedingskwijtschrift(1906), voorgelegd door de verzekeraar van de tandarts in kwestie, waarin gesteld werd dat het bedrag wordt betaald „...voor slot van alle rekeningen en zulks als vergoeding voor alle schadelijke gevolgen, zowel huidige als toekomstige en zowel voorzienbare als onvoorzienbare”. Het Hof motiveert zonder meer dat de gevolgen van het vergoedingskwijtschrift ook tegenwerpelijk zijn aan het ziekenfonds als gesubrogeerde schuldeiser(1907).

1058. DADING DOOR VERZEKERAAR GESLOTEN: TEGENWERPBAAR AAN VERZEKERDE? — In een ander geval voorgelegd aan het Hof van beroep te Antwerpen had de aansprakelijkheidsverzekeraar met het verkeersslachtoffer een dading gesloten. Nu de verzekerde het voertuig had bestuurd zonder houder te zijn van een rijbewijs, oefende de verzekeraar zijn regresvordering uit. De verzekerde liet daarop gelden dat nu de verzekeraar de dading had gesloten buiten zijn medeweten, hij niet gehouden was tot de daarin vermelde bedragen. Het Hof wijst deze stelling af met verwijzing naar de algemene polisvoorwaarden die de verzekeraar niet alleen de leiding geven over het geding, doch deze ook machtigen om „eigenmachtig” een dading met een derde te sluiten(1908).

1059. EXTERNE GEVOLGEN VAN DADING IN TE ROEPEN DOOR DERDE. — Nog voor het Hof van beroep te Antwerpen werd het geval behandeld waarin

(1905) B. LIETAERT, „Geen recht op geneeskundige zorg na een dading met de aansprakelijkheidsverzekeraar”, *T.A.V.W.* 1997, p. 23, randnr. 12. De auteur schreef een heel uitvoerige noot bij het besproken arrest, waarin het aspect van de dading een van de onderdelen uitmaakt (p. 23-27, randnrs. 12-21).

(1906) Over het vergoedingskwijtschrift en de kwalificatie ervan is al heel wat inkt gevloeid. Zie hieromtrent de rechtsleer en de rechtspraak waarnaar verwezen wordt bij B. TILLEMANS, I. CLAEYS, Ch. COUDRON en K. LOONTJENS, *Dading in A.P.R.*, 2000, p. 36-38, nrs. 83-85. Zie ook J.H. HERBOTS en C. PAUWELS, *Overzicht* 1989, p. 1442-1444, nr. 521 en J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, *Overzicht* 1997, p. 1249-1250, nrs. 930-931.

(1907) [Antwerpen 9 maart 1998](#), *R.W.* 1998-99, 574. Men kan zich de vraag stellen of het Hof hier art. 136, §2, al. 5 van de Gecoördineerde Wet van 14 juli 1994 betreffende de Verplichte Verzekering voor Geneeskundige Verzorging en Uitkeringen niet uit het oog verloren is. De beknopte weergave van het arrest in het betreffende tijdschrift laat niet toe dit met zekerheid na te gaan.

(1908) [Antwerpen 9 november 1995](#), *A.J.T.* 1995-96, 365, met noot N. ROOSE.

appellanten op het einde van de jaren zestig door de N.V. Chevron Belgium werden aangezocht om te beleggen in benzinstations. De bedoeling was dat appellanten op gronden die hun eigendom waren en op hun kosten -doch volgens de onderrichtingen van Chevron- benzinstations zouden optrekken. Chevron verbond zich ertoe de grond met benzinstation over een lange termijn (27 jaar, met een minimum van 18 jaar) te huren mits het betalen van een huurprijs die de appellanten zou toelaten hun kapitaal, vermeerderd met intresten te recupereren. Tussen de bouwer van de benzinstations, de P.V.B.A. Covaco, en de respectievelijke appellanten, werden verkoop- en aannemingsovereenkomsten gesloten waarbij Covaco de benzinstations aan appellanten verkocht en waarbij bedongen werd dat de eigendom verhuurd werd aan Chevron (huurcontract tussen Covaco en Chevron), huurcontract dat appellanten moesten respecteren. Vervolgens werd overgegaan tot aankoop van de gronden waarop de benzinstations zouden worden opgericht. Blijkbaar werd daaropvolgend een (nieuwe) authentieke huurovereenkomst verleden tussen de appellanten en Chevron. Op een gegeven ogenblik gaf Chevron, met toepassing van art. 3 van de Wet op de handelshuur, opzeg aan appellanten tegen het einde van de lopende driejaarlijkse huurperiode. De appellanten verweten toen de notaris tekortgeschoten te zijn in diens informatieplicht bij het verlijden van de onderscheiden akten. Volgens appellanten hadden zij moeten ingelicht worden nopens de draagwijdte, gevolgen en risico's verbonden aan bepaalde clausules van de overeenkomsten. Wijlen notaris S. had in eerste aanleg steeds voorgehouden dat het de bedoeling was dat de partijen een *financieringshuur* aangingen. De eerste rechter had geoordeeld dat het inderdaad leasing betrof en dat bijgevolg de notaris niet kon aangesproken worden, nu appellanten hun rechten ten opzichte van Chevron nog niet hadden uitgeput. Het Hof van beroep bevestigt het eerste vonnis, daarbij motiverend dat het onbegrijpelijk is dat de appellanten zich nooit hebben verzet tegen de door Chevron gegeven opzeg en dat zij de rechtsvoorganger van de notaris nooit van de opzeg op de hoogte hebben gesteld. Blijkbaar hadden appellanten met Chevron een dading gesloten waardoor zij de opzegging hadden aanvaard. Het Hof bevestigt de zienswijze van de eerste rechter dat deze dading een verzaking uitmaakt in hoofde van appellanten aan hun aanspraken tegen de notaris(1909). Het Hof maakt dus toepassing van de regel dat een derde zich op het bestaan van een overeenkomst kan beroepen als zijnde een feit.

1060. DADING DOOR CURATOR IS TEGENWERPBAAR AAN FAILLIETE VENNOOTSCHAP. — Er werd geoordeeld dat de tussen de curator en de bouwheren gesloten dading met betrekking tot de definitieve oplevering, tegenstelbaar is aan de failliete vennootschap, en dit ná afsluiting van het faillissement van de vennootschap wegens ontoereikend actief. De bouwheren hadden met de B.V.B.A. P. een aannemingsovereenkomst gesloten met het oog op de bouw

(1909) [Antwerpen 1 juni 1994](#), *N.F.M.* 1995, afl. 3, 11, met noot C. VANHALEWYN.

van een villa te Waterloo. Architect R.F. werd eveneens aangezocht hiertoe zijn diensten te verlenen. Beide contracten werden gesloten op 4 juni 1976. De werken werden uitgevoerd in de loop van 1976 en 1977 en een proces-verbaal van voorlopige oplevering werd opgesteld op 14 juni 1977. Vooraleer de B.V.B.A. P. echter aan de gebreken opgesomd in het proces-verbaal kon verhelpen, werd deze vennootschap failliet verklaard bij vonnis van 26 juni 1978. De bouwheren en de curator kwamen overeen om een minnelijke expertise te organiseren. Op basis van de bevindingen van de experts kwamen de partijen tot de vaststelling en tot het akkoord dat de nog door de aannemer verschuldigde som aan de bouwheren 278.063 frank bedroeg. Het een en ander werd in een door de experts in naam en voor rekening van de onderscheiden partijen ondertekende minnelijke regelingsakte, vastgesteld. Op basis van deze regelingsakte deden de bouwheren op 15 oktober aangifte in het faillissement van de B.V.B.A. P. Bij brief van hun raadslieden van 27 december 1978 informeerden de bouwheren echter architect R.F. dat er zich belangrijke onregelmatigheden in het bovenste gedeelte van de voorgevel voordeden en dat mogelijks de aansprakelijkheid van de architect in het gedrang kon komen. Bij schrijven van 19 februari 1979 bevestigde de architect dat hij het dak onderzocht had en zijn bevindingen zou overmaken. Nadat de architect inmiddels overleden was, leidden de bouwheren zowel een procedure ten gronde als een procedure in kort geding in, en dit zowel lastens de weduwe van de architect als van de curator van de B.V.B.A. P. Gelijkzeitig werd een kort geding tot het bekomen van de aanstelling van een gerechtsdeskundige ingeleid. Bij arrest van 30 augustus 1982 zouden de bouwheren hun eis in kort geding ingewilligd zien. Bij vonnis van de bodemrechter van 1 juni 1983 werd dezelfde expert met dezelfde opdracht als in het kort geding-arrest van 30 augustus 1982 aangesteld. Bij tussenvonnis van 21 juni 1988 verklaarde de bodemrechter de vordering van de bouwheren lastens de weduwe ongegrond en beval hij lastens de curator een aanvullende expertise (waarvoor een andere gerechtsdeskundige werd aangesteld). Hangende de expertise werd het faillissement evenwel afgesloten wegens ontoereikend actief, waardoor de curator uit het verhaal verdwijnt. De bouwheren riepen dan maar de failliete vennootschap B.V.B.A. P. inzake. Het Hof van beroep te Brussel, voor wie de zaak inmiddels hangende was, zal het vonnis *a quo* bevestigen voor zover het oordeelt dat de B.V.B.A. P. zich kan beroepen op de (tegenstelbaarheid van de) dadingsovereenkomst gesloten tussen de bouwheren en de curator om de vordering van de bouwheren, voor zover zij betrekking heeft op gebreken die reeds het voorwerp uitmaakten van de dading, te horen afwijzen(1910).

(1910) [Brussel 12 april 1994](#), *Res. Jur. Imm.* 1995, 25. Wij merken hier nog op dat art. 58, lid 1 Faill.W. (art. 492, lid 1 Faill.W. (oud)) uitdrukkelijk bepaalt dat de curator dadingen kan sluiten „over alle geschillen waarbij de boedel betrokken is”, mits toestemming van de rechter-commissaris. Het vonnis tot sluiting van het faillissement houdt algemene kwijting van de curator in, aan wiens opdracht een einde komt. De vennootschap kan zich achteraf aangesproken dan ook beroepen op de dading die de curator voor haar rekening heeft gesloten.

1061. TEGENSTELBAARHEID AAN DE FISCUS. — Er werd geoordeeld dat gegeven de vaststelling dat één van de constitutieve elementen van de dadingsovereenkomst het wederzijds doen van toegevingen is, de fiscus het bestaan van deze toegevingen in een dading niet uit zijn contractuele context mag rukken om er voor de belastingplichtige nadelige erkentissen uit af te leiden(1911).

1062. DADING DOOR DE *DECUJUS* EN DE ERFGENAMEN. — De Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel maakte op een originele wijze toepassing van het beginsel van de relativiteit van de overeenkomst(1912). De Rechtbank beroept zich op de relativiteit van de dadingsovereenkomst om in het algemeen de exceptie van dading te aanvaarden. *In casu* wordt deze exceptie evenwel afgewezen. Een dokter wierp ze vruchteloos op tegen de erfgenamen van een overledene wiens vader als wettig vertegenwoordiger destijds een dading met deze dokter had gesloten(1913). De exceptie van dading zou wél met succes kunnen tegengeworpen worden aan de erfgenamen voor de bijkomende schade geleden door de overledene, doch niet voor de persoonlijke schade geleden door de erfgenamen(1914).

1063. DADING MET EEN VAN DE HOOFDELIJK GEHOUDEN SCHULDENAARS . — Het Hof van beroep te Gent sluit zich aan bij de rechtspraak van het Hof van Cassatie en de rechtspraak van het Hof van beroep te Brussel dat wanneer de schuldeiser een dading afsluit met één van de *in solidum* gehouden schuldenaars, deze de andere schuldenaars nog slechts kan aanspreken voor het saldo(1915), waardoor derhalve art. 2051 B.W.(1916) opzij geschoven wordt, wanneer de dading een (gedeeltelijke) kwijschelding bevat. In het voor het Hof van beroep te Gent gebrachte geval, betrof het drie personen (D1., D2. en D3.) die tesamen schade veroorzaakten (mededaders aan diefstal). D1. en D2. sloten een dading met het slachtoffer, D3. blijkbaar niet. Het Hof stelt zonder meer dat geïntimeerden (zijnde één van de minderjarige daders en diens ouders) het bij het rechte eind hebben, wanneer zij stellen dat zij nog slechts gehouden zijn tot hun aandeel in de schuld, nu de schuldeiser de aandelen van de anderen dient in mindering te brengen(1917).

In een andere zaak waren de echtgenoten Z hoofdelijk en ondeelbaar gehouden ten aanzien van de N.V. X., ingevolge twee leningsovereenkomsten

(1911) [Antwerpen 9 oktober 1996](#), *F.J.F.* 1997, 238.

(1912) [Rb. Nijvel 12 januari 1998](#), *R.R.D.* 1998, nr. 2, 64.

(1913) Voor een uitgebreide feitenrelaas zie hoger randnr. 1044.

(1914) Men kan zich de vraag stellen of de Rechtbank zich niet verkeerdelijk beroept op art. 2051 B.W., in plaats van op art. 2048 B.W.

(1915) J.H. HERBOTS, C. PAUWELS en E. DEGROOTE, *Overzicht* 1997, p. 1266, nr. 946.

(1916) Art. 2051 B.W. bepaalt: „Een dading door een van de belanghebbenden aangegaan, verbindt de overige belanghebbenden niet, en kan door hen niet worden ingeroepen”.

(1917) [Gent 25 november 1996](#), *T.W.V.R.* 1997, 20, noot J. LEYSEN.

met deze laatste afgesloten. De heer Z alléén sloot een „akkoord” met de N.V. X. om maandelijks een bedrag van 4.000 frank af te betalen. Nadat de Vrederechter te Namen heeft vastgesteld dat de N.V. X. zeker afstand heeft gedaan van bepaalde van haar rechten en aanspraken, kwalificeert de Vrederechter het hogergenoemde akkoord als dading(1918). De Vrederechter stelt vervolgens vast dat, volgens Van Ommeslaghe, in geval van dading met één van de hoofdelijke schuldenaars, de schuldeiser de anderen maar kan aanspreken daarbij *het aandeel* in de schuld van de transigerende schuldenaar in mindering brengend. De regel uit art. 2051 B.W. moet wijken wanneer deze in botsing komt met artikel 1285 B.W. De Vrederechter stelt vast dat volgens het Hof van beroep te Brussel (arrest van 4 juni 1987 verschenen in de *J.T.* van hetzelfde jaar (p. 1110)), en niettegenstaande het feit dat de dadings-exceptie persoonlijk is en de overige hoofdelijke schuldenaars zich hierop in principe niet kunnen beroepen, de overige hoofdelijke schuldenaars evenzeer bevrijd zijn, maar *ten belope van de betaling* door de dading sluitende medeschuldenaar. Onder andere om de partijen toe te laten standpunt in te nemen over welke „stelling” moet gevolgd worden, heropent de Vrederechter de debatten(1919).

1064. DADING MET KWIJTSCHELDING ZONDER VOORBEHOUD: INROEPBAAR DOOR ALLE HOOFDELIJKE CODEBITEURS. — Ook de Rechtbank van eerste aanleg te Luik bevestigde in de onderzochte periode de „doorwerking” van de dading door één van de hoofdelijke schuldenaars met de schuldeiser gesloten wanneer de dading een kwijtschelding van schuld bevat (art. 1285 B.W.). De feiten waren als volgt. De eiseres, de Société Coopérative Crédit Professionnel de Liège, sloot met de toenmalige echtgenoten Dewez-Gillis een krediet-overeenkomst waarbij de echtgenoten zich hoofdelijk en ondeelbaar verbonden. Op 10 mei 1992 werd mevrouw, inmiddels gescheiden van mijnheer (die bij vonnis van 10 oktober 1980 failliet was verklaard), alleen in rechte gedagvaard door eiseres in betaling van een bedrag van 564.883 frank in hoofdsom. Nadat een provisioneel vonnis voor een zeer beperkt bedrag was tussengekomen, werd op 4 september 1984 tussen eiseres en mevrouw Dewez een dadingsovereenkomst gesloten waarin wordt overeengekomen aan het geschil een einde te maken mits betaling door mevrouw Dewez van een bedrag van 400.000 frank voor slot van alle rekeningen. Naar aanleiding van de afsluiting van het faillissement van de heer Gillis (de verweerder), werd aan de eiseres een bedrag van 186.107 frank uitgekeerd. Blijkbaar kreeg eiseres de smaak te pakken en dagvaardde zij op 23 oktober 1986 de heer Gillis in betaling van 557.851 frank. De verweerder liet in hoofdorde gelden dat eiseres niets meer van hem te vorderen had ingevolge de tussengekomen dading. De Rechtbank volgt de verweerder en wijst de vordering af

(1918) Het blijkt niet uit de tekst van het vonnis waarin de toegeving in hoofde van Z bestaat.
(1919) Vred. Namen 23 januari 1996, *Jaarboek Krediet* 1996-1997, 354, noot J.-M. JACQUEMIN.

op grond van de overweging dat eiseres in de kwestieuze dading geen enkel voorbehoud heeft gemaakt ten aanzien van verweerder en nalaat te bewijzen dat de dading betrekking had op een zuiver persoonlijke exceptie in hoofde van mevrouw Dewez. Het een en ander strookt met de gevestigde principes terzake(1920).

HOOFDSTUK 5

ONTBINDING VAN DE DADING

1065. NIET-NAKOMING VAN DE VERBINTENISSEN OPGENOMEN IN DE DADINGS-OVEREENKOMST: UITDRUKKELIJK ONTBINDEND BEDING. — In het kader van een uitvoerend onroerend beslag deed mevrouw V.H., beslagene, tegenpraak tegen de verkoopsvoorwaarden opgesteld door notaris A.M. op 9 mei 1996. Voor de beslagrechter liet zij gelden dat de verkoopsvoorwaarden melding maken van een proces-verbaal van niet-verzoening, doch niet van de later tussen de beslagene en de beslaglegger gesloten dadingsovereenkomst. Mevrouw V.H. betwist evenwel niet dat zij de dadingsovereenkomst niet heeft nageleefd, doch vraagt aan de beslagrechter om een bijkomend uitstel van één maand teneinde alsnog de dadingsovereenkomst na te leven. De Beslagrechter te Antwerpen verklaart deze vordering tot uitstel onontvankelijk en stelt bovendien vast dat de beslagene zich niet kan beroepen op een dadingsovereenkomst die „vervallen” is. In de dadingsovereenkomst tussen de beslagene en de beslaglegger was inderdaad een uitdrukkelijk ontbindend beding opgenomen dat bepaalde dat bij gebreke aan algehele betaling tegen een bepaalde en op het ogenblik van de uitspraak reeds lang voorbijgestreefde datum, de partijen al hun rechten en vorderingen opzichtens elkaar hernemen en alle zekerheden en waarborgen van de beslaglegger (de toenmalige ASLK) behouden blijven(1921).

(1920) [Rb. Luik 21 januari 1994](#), *Pas.* 1995, III, 67 en *R.G.E.N.* 1996, 160.

(1921) [Beslagr. Antwerpen 18 juni 1996](#), *T. Not.* 1996, 544, noot (in de noot wordt verwezen naar een bijdrage van Dirk MICHIELS (niet Michiels zoals verkeerdelijk in de noot staat afgedrukt), die handelt over de rol van de notaris bij geschillen over de verkoopsvoorwaarden inzake uitvoerend onroerend beslag en heeft derhalve geen uitstaans met het onderwerp dat ons hier bezighoudt).

